

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsok Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NEZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségén kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bannentlen levelek csak ismert kegyelme fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Az adósok börtöne.

Ugy látszik azon rendszerek, mik föltött a 19 század — mint középkori institúciók, s halvélemény által szentesített előítéletek felett pálcát tört, ismét előkerülnek a lomtárból.

Mióta a humanizmus postulátumai tért foglaltak a világban, azóta az adósok börtönéről legfelyebb a regények nyomán alakíthattunk magunknak némi fogalmat; s ma midőn a humanizmus tetőpontját érte el, elszőnyüködvé halljuk, hogy a mai finomított korszellem nem irtózik ismét megnyitni az adósok börtönének ajtaját.

X. vármegye a lefolyt év végén közigazgatási bizottsági ülést, tartván, egy megbízható lapban a többi közt ez ülésről a következőket olvassuk:

„Igen érdekes még az adófelügyelő azon jelentése, mely szerint 18 i lakostól a hadmentességi díjak és bírság pénzek haladéktalanul hajtassanak be. A törvény szigorú rendelkezéséhez képest indítványozza egyszersmind, hogy ha az illetők kötelezettségüknek záros határidő alatt nem tesznek eleget, megfelelőleg elzárással büntetessenek.

A dologban az az érdekes, hogy valamennyien szegény emberek, s a bírságpénzzel együtt 15, 30, 40, forintot kellene fizetniük, a mire viszonyaiknál fogva, nem lesznek képesek, így tehát valamennyien elzáratnak.

„Tehát ha valaki szegény, és önhibáján kívül nem tudja adóját fizetni, börtönbe kerül.“

Tegyük kissé elmékedésünk tárgyává az adófelügyelő e nagy hullámokat felvert javaslatát.

Arról van szó, hogy azon 18 polgár, kik annak idejében előállottak ugyan, hogy katonává legyenek, de alkalmatlanoknak nyilvánítván, a hadmentességi adó fizetésére köteleztettek. — Azonban e kötelezettségüknek sem tettek eleget s ma már oly nagy összeggel állnak szemben, hogy még kevésbé lesznek képesek azt leróni.

Vagy fizető képesek az illetők, vagy nem. Ha fizető képesek, kérjük, mikép történhetett, hogy a fizetés alól évről-évre kisiklottak, ma, midőn oly nagy adószedő apparatus van örökös mozgásban, minőt még II-ik András korában sem találunk? ma, midőn drákói szigorral járnak el a legcsekélyebb mulasztással is? Ha fizető képesek voltak az illetők, akkor az adószedő apparatusot sem lehet a mulasztás vádjá alól felmenteni, s így az adófelügyelő indítványa rájuk is aplikálható. Ha pedig fizetés képtelenek a szóban levő polgárok, akkor hacsak nem akarunk azon álláspontra helyezkedni, melyen a régi korban egy Plátó, Ciceró, avagy Plantus állott, kiket minden nagyságuk dacára minden kor elitelt, mert „üldözték“ azt is, ki a szegénységen segített, melytől „az államot kitisztítva akarták látni,“ avagy egy Galerius, ki a szegényeket hajóra rakatta s a tengerbe süllyesztette. Mondjuk, ha ezeket nem akarjuk

követni, akkor nem marad más hátra, mint megnyugodnunk azon megmásíthatlan elv igazságában, hogy a lehetetlenre senki sem kötelezhető.

De vizsgáljuk meg közelebbről a dolgot, mi eredményre vezetne, ha az illetők bebörtönöztetnének? Talán az államnak elég volna téve az által? Legkevésbé sem, legfelyebb növelné maga ellen az odiumot. Talán a társadalom nyerne általa? az sem, csak az elégtelenség száma szaporíttatnék velük. A haza sorsán lenne talán könnyítve vagy a hazaszeretetet ápolnók ezáltal az illetőkben? legkevésbé sem, úgy járhatnók ezen elkeserített hazafiakkal, mint Phaedrus mesebeli pásztora járt az ő teherhordó barmával, melytől midőn azt az ellenség közeledtével gyorsabb léptekre ösztönözte, nehogy a győztes kezeibe jussanak, azon választ nyerte: „Az sem fog rám nagyobb terhet rakni, tehát nem érdekel, hogy annak-e vagy neked szolgálók? Meglehet, hogy az illető adófelügyelő ur mások elrettentő példájával hozta javaslatba a börtön büntetést? Hogy ma, midőn keresete éppen nincs a népnek; ma, midőn ijesztő mérvben nő a pauperizmus; midőn mi, kik a szegénység közt élünk s nála sűrűen megfordulunk, látjuk a nyomort, lelkünk legbensőbb meggyőződéséből mondjuk, hogy nem csak célt nem ér az illető adófelügyelő ur, hanem attól tartunk, hogy akadnak, kik önként jelentkeznek adójuknak a börtönbeni letülésére.

Nagyon különös a szegényember sorsa. Télen vékony a keresete, élődik tehát abból, mit nyáron bekeresett; nyáron dolgozik, hogy a téli életmódot biztosítsa; aratás előtt már nincs kenyere, a régi elfogyott, az új meg nem ért meg, hát kölcsön kér buzát, mi a jövő aratáskor szerzendő rész-buzájának rovására megy; ha pedig, mi sűrűen előfordul, aratás idejében betegség; láz gyötri, akkor beköszöntött hozzá az inség. Itt aztán egész teljében érvényesül a német közmondás: „Wo ist nichts, der Kaiser hat sein Recht ferloren.“

Tudjuk, hogy a társadalom úgy állhat csak fen, ha annak minden tagja konferál annak fenállásához, ha mindegyik lérója, mivel tartozik, a ki adóval, adóját, ki egyéb szolgálattal, azt nem vonja meg a közjótól; beismerjük, hogy a közjó mindég elébe teendő egyesek javának; szent előttünk a törvény, annak egész szigora; továbbá minden elfogulatlanul ítélő honpolgár, a társadalom, a közjó, a közmorál egyaránt megkívánja, hogy a törvény teljes szigora alkalmaztassék minden egyes esetben ott, hol bűnös cselekvény vagy mulasztás fordul elő; lakoljanak a törvény egész szigorával, kik rászédés, csalás, a valóság eltagadása által iparkodnak kibuvni azon közteher alól, mit adófizetésnek ismer s nevez a világ; de ott, hol igazi a szegénység, hol valaki önhibáján kívül nem tudja adóját kifizetni, a törvény egész szigorát: a börtönbüntetést alkalmazni nem csak célhoz nem vezet, de egyenesen káros, mert minden egyebet elhallgatva, ki áll jól arról, hogy

azon honpolgárnak, ki eddig — irtózott oly bűnös cselekménytől, mely őt a börtönbe vitte volna, — nem e fog a börtön levegőjében egész jelleme úgy átalakulni, kedélye úgy elkeseredni, hogy majd oly tulajdonságokra vetemedik, hogy mi által nagyon is rászolgál azon börtöni levegőre, melyet önhibáján kívül izelítettek meg vele?

A tehének elveteléséről.

Hogy a tehének elvetelése milyen kárral jár, azt belátjuk akkor, ha meggondoljuk, hogy nagyon ritkán lehet az elvetélt tehenet tejre hozni. Tehát a szaporulat mellett elvesz a tejszám is: s így a haszonmarha megszűnt haszonmarha lenni. A mennyiben pedig a kis gazda téli takarmányozása mindig hogy valami kívánni valót fenn, az abban fekvő töke inkább csökken, mint gyarapodik. Fontos dolog tehát e tárggyal foglalkoznunk annál is inkább, mert éppen ebben az időszakban fordul elő teheneinknél leggyakrabban a vetelés.

Egy baj ellen csak akkor tudunk sikeresen védekezni, ha ismerjük annak szülő okait. Felsoroljuk tehát a különféle okokat, melyek a vetelést előidézik s így megismervén azokat, akként intézkedjünk, hogy azokat elkerülve, megóvjuk magunkat a károsodástól.

A tehének elvetelését előidéző okok a következők:

- rosz istálló;
- gondatlan takarmányozás;
- erőművi befolyások;
- időjárás.

A rosz istálló alatt értjük azt, a mely nem eléggé világos, nem eléggé szellős, földje nem vízszintes. Továbbá rosz istállónak tartjuk azt is, a melyben a jószág alig fér egymás mellett állva is, lefekvésükről pedig szó sem lehet.

A szellős istálló szükséges a vemhes állatoknak azért, hogy az abban felhasznált szén-sav és ammoniakkal telített levegő felfrissíttessék, mi által az nem fog a légsőre izgatólag hatni. Továbbá ha a szénsavat szellőztetés útján megritkitjuk, elejét vesszük azon körülménynek, hogy az a tüdőn keresztül ismét az állat testébe jusson. A szénsavval megterhelt vérű állat hamar fárad s kissé nagyobb mozgás után megerőlteti magát, a minek természetes következménye az elvetelés.

Saját tapasztalatainkból is tudhatjuk, hogy gyakran fordul elő ott elvetelés, a hol a vemhes állatok szorosán állanak egymás mellett. Ezen tehát segítsünk, különösen a vemhesség második időszakában. Tanácsos a veszekedő marhákat a vemhesek mellől elkötöni.

Szükséges, hogy a hasas tehén az istállóban normális állást kapjon, az az lehetőleg vízszintesen álljon, mert ez által a vemhes állat is természetes állásában marad, a mi szükséges is, mert minden rendellenesség szülő oka lehet a vetelésnek. Gyakran látjuk istállóknak, hogy a marha vagy elejével, vagy hátuljával lejjebb vagy feljebb áll. Miután ezen bajon egy kis földhordással segíthetünk, tegyük azt meg saját javunkért.

A gondatlan takarmányozás, mint fentebb mondva volt, szintén szülő oka lehet a vetelésnek. Mérték nélkül — különösen szálas takar-

mánynyal — takarmányozni nem szabad, mert a gyomor nagyon megtelvé, nyomást gyakorol a zsigerekre s ezek által a méhre s ott lobokat idézhet elő. Ugyan ez áll a nagyon hideg víz itatására is; iparkodjunk hasas teheneknek kutból meritett vizet adni, de semmi körülmények között olyat, mely órákig a hideg levegőn vályuban állott. Káros hatással van még a hasas tehenre a penészes, nagyon üszögös vagy rozsdás takarmány és szalmának etetése. Ezen anyagok ugyanis kóros állapotokat szülhetnek, a minék következménye ismét csak a vetélés.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül azt sem, hogy a vemhes állat tisztán tartása szükséges dolog; azért az ilyen, ha vakaróval nem is, de kefével naponként tisztogatni kell. E műtéttel a bőr tevékenysége fokoztatik s így sok kóros anyagnak utat nyitunk a bőr felületére.

Az erőművi behatások alatt értjük azt, ha az állat megüti magát, vagy megüttetik. Az első ritkán fordul elő, de megtörténik mégis szűk istálló ajtóknál, a ki- és bemenetnél, főképp akkor, ha zavartatnak. Inkább megtörténik az, hogy másikkal veszekedvén, oldalba üttetik. Vannak azonkívül lelketlen gazok, kik nem nézik azt, hogy hasas jószággal van dolguk, használják a husáng boldogabb végét. Ezeket a nem embereket ajánljuk gazdatársaink figyelmébe, kik szántásándékosan károsítják, s mikor a baj megvan, játszásként ártatlant okoznak mindent, csak hogy gyalázatos eljárásukat takargassák. Büntessék az olyan cselédet, a ki jószággal durván bánik s annak hasznát esetleg évről-évre tönkre teszi.

Néha a fent elsorolt körülményeken kívül még az időjárás is okozhatja a tehenek elvetélését, különösen a vemhesség előhaladott állapotában. Leginkább megtörténik ez, ha tartós forróságra hirtelen hideg nedves idő következik: a jószág meghül s elvetél.

Födolog tehát a gondos ápolás, szelid bánásmód s elkerülése mindannak, a mit főntebb kerülni ajánlottunk.

Az elvetélt tehenet még gondosabban kell ápolni, mintha annak idején rendszeren megborjazott volna, mert az elvetelés a marhát inkább elgyengíti s beteggé teszi.

A már egyszer elvetélt tehenek a másodszori elvetelésre igen hajlandók; azért az ilyen tehenet nagyon gondosan ápoljuk. Ha a vetélés a gondos ápolás dacára ismét bekövetkeznék, tanácsos az ilyen tehenet többé tenyész célokra nem használni.

Községi közgyűlés.

A folyó hó 2-ik napján tartotta meg községünk képviselőtestülete ez évben első rendes közgyűlését, a mely a vásáros időt tekintve, eléggé népes volt, s az elég rendben lefolyt közgyűlés a tárgysorozatba fölvevett összes tárgyakat — ami nem mindenkor szokott megtörténni, letárgyalta. Egyébiránt nem is volt olyan tárgy, amely nagyobb terjedelmű vitát lett volna képes föloldozni, s kevés vita, mindössze is Béres Ádám tanítónak, az iskolaszéktől pártolólág áttett és évi 35 frt fizetésemelést kérő folyamodványa keltett.

Első tárgy volt a szabályrendelet 16. §-a értelmében szerkesztett éves jelentés, amely is köztisztvisletben álló községi bíránk éltetése mellett tudomásul vétetett.

Az építkezéstről alkotott megyei szabályrendelet szintén tudomásul vétetett azzal, hogy az alispáni hivatalhoz fölterjesztés lesz intézendő az iránt, hogy a nyomtatásban megjelenendő szabályrendeletnek legalább egy példány a községi elöljáróságnak is kiadassék.

A fogadó, vendéglő, kávéház, kávémérés, korosma, sörház, pálinkamérés és kéményseprési ipar gyakorlásáról alkotott szabályrendelet kihirdetése megrendeltetett, s egyszersmind a kéményseprési ipar gyakorlásáról szóló sza-

bályrendelet azon intézkedése ellen, amely Tömörkényt, mint Mindszent községtől külön álló részt tünteti föl, felszólamlás határozatott, miután a kettő egy testet, egy egészet képez, s Tömörkény nem önálló geographiai fogalom, az csak épen olyan elnevezés, mint a külterület egyéb részein „Elege“, „Hegyeshalom“ stb. Egyébiránt e szabályrendeletekből megemlítjük, hogy azok szerint községünk részére 2 fogadó, 4 vendéglő, 2 kávéház, 2 kávémérés, 12 korosma, 2 sörház és 6 pálinkamérés van engedélyezve; s kéményseprés tekintetében községünk külön kerületet képez.

Az ebrendtartási szabályrendelet szintén tudomásul vétetett s hirdeteményi alakban 100 példányban kinyomatni, a kórháznál, nyilvános helyeken és utcasarkokon kifüggeszteni rendeltetett.

Az iskolaszék által, a saját részéről elbírált s az 1885—86. tanévről szerkesztett számadás megvizsgálása a folyó hó 10-én megtartandó rendkívüli közgyűlés első tárgyalási főlvetni határozatott, amikorra is az új községi törvény értelmében, a számadások tárgyalására összehívott közgyűlés elnökül törvényhatóságilag kiküldve lévő Halus József meghívandó lesz.

Béres Ádám tanítónak 35 frt fizetésjavítás iránti kérelme, a megejtett névszerinti szavazás után 1 szavazattöbbséggel megadatott, 5 képviselő tartózkodván a szavazástól; hasonlóképp teljesítette a közgyűlés, Tóth László elhalt községi tizedes özvegyének azon kérelmét, hogy részére elhalt férje évi fizetésének egynegyed része kegydíjjal utalványoztassék.

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

A tisztújító szék határnapját, az új törvény 78. §-a szerint a főszolgabíró tüzi ki, ugyan őt illeti a választási előintézkedések megtétele, a választás kihirdetése és mint-hogy ő a tisztújító szék elnöke, az ő joga és kötelessége a választás vezetése és a rend föntartása. A választók, a választás megnyitásokor az elnök mellé maguk közül 4 bizalmi férfit jelölhetnek ki, de ha ezen jogukkal élni nem akarnak, a bizalmi férfiakat az elnök nevezi ki. A 79. §. szerint a választás felkiáltás vagy szavazás útján történik és ha 10 választó szavazást kíván, az elnök azt elrendelni köteles; a szavazás a 80. §. értelmében, a szavazók nevének és szavazatának feljegyzésével történik.

Mindezen szakaszok a régi törvény megfelelő 79., 80. és 81. §§-aitól csak annyiban térnek el, hogy a régi törvény szerint nem volt meg a választóknak azon joga, hogy az elnök mellé bizalmi férfiakat jelölhettek volna ki.

Lényeges eltérést tapasztalunk a régi törvény 82. §. és az új törvény 81. §-a között, mert míg a régi törvény 82. §-a elrendelte, hogy az elöljáróság minden tagja általános szavazattöbbséggel választatik, addig az új törvény 81. §-a az általános szavazattöbbséget csak a jegyző, orvos és bíró választása tekintetéből kívánja meg; az elöljáróság többi tagjainak, valamint a segéd- és kezelő személyzet megválasztására a viszonylagos szavazattöbbséget elégségesnek nyilvánítja. Az oly állásokra nézve, a melyekre az általános szavazattöbbség szükséges, ha ez el nem éretett, a két legtöbb szavazatot nyert jelölt között új szavazásnak van helye; s ha ily esetben a szavazatok egyenlők, sorshuzás dönt.

A sorshuzás által való döntés lehetősége is új rendelkezés, valamint az is, hogy az egész választási eljárásról az elnök, jegyző és két bizalmi férfi által aláírandó az eljárás lényeges mozzanatait és a netáni

óvások rövid felemlítését tartalmazó könyv szerkesztendő.

A választás ellen, az eredmény kihirdetésétől 15 nap alatt a törvényhatósághoz és onnét a belügyminiszterhez lehet felebezn.

A jegyzői és orvosi állomások üresedésbe jövelekor, a 82. §. szerint a főszolgabíró nyilvános pályázatot nyit, mely a törvényhatóság, esetleg a szomszédos megyék területén is, sőt a körülményekhez képest, országszerte is kihirdetendő.

A 83. §. csupán a kis községekre vonatkozik, azért annak tárgyalásába e helyütt nem bocsátkozunk. A következő 84. §-a helyettesítésekről intézkedik oly módon, hogy kimondja, miszerint az időközben végleg megüült állomások szabályszerű tisztújítás az ideiglenesen megüült állomások pedig helyettesítés útján töltenek be. A helyettesítést a jegyzőre és orvosra nézve a főszolgabíró eszközli; a többi állásokra nézve a helyettesítés jogköre a főszolgabíró elnökle mellett a képviselő-testület jogköréhez tartozik. Az élethosszigan választott elöljárók, segéd- és kezelő-személyzet tagjának megüült állomásai, a rendes tisztújításon kívül is élethosszigan töltenek be; (csak rendezett tanácsu városoknál fordul elő) a nem élethosszigan választott elöljárók állomásaira időközben választott, vagy helyettesített elöljárók pedig csak az általános tisztújításig maradnak hivatalaikban, kivételnek azok, kik oly állomásra vannak helyettesítve, a mely feyelmi uton hivataltól való felfüggesztés következtében üült meg: ezeknél az illetőnek hivatalába visszahelyezése folytán a helyettesítés megszűnik.

Ehhez hasonló intézkedést találunk a régi törvény 85. §-ában oly különbséggel azonban, hogy a régi törvény a jegyzők és orvosok helyettesítését sem vonta ki a képviselő-testület jogköréből.

A 85. §. épen ugy, mint a régi törvény 84. §-a az elöljáróság s a segéd- és kezelő-személyzet minden tagja által a képviselő-testület előtt leteendő eskü szövegét tartalmazza, szóról-szóra egyenlő szerkezetben.

(Folyt. köv.)

Mennyivel szaporodtunk.

Oly községben, minő Mindszent is, habár nem is egészen bizonyos, de mégis legmegbízhatóbb adat a népesség szaporodásának vagy csökkenésének kimutatására, az egyházi anyakönyv. Forgalmi központot nem képezünk, sőt még csak a vidékre sem birunk beolvasztó hatással. A megélhetés feltételei nálunk nem csak hogy nem könnyűk, de határozottan a legnehezebbek s így községünk népességének bevándorlás által való szaporodására számítani egyáltalában nem lehet.

Tapasztalatok bizonyítják, hogy Mindszent község az utolsó évtizedekben más vidékiek letelepülése által nem népesedett, de viszont kivándorlás által lakosságának száma nem csökkent.

Évenként 3—4 család elköltözik, de ugyanannyi letelepül.

E helyzetünkben tehát az anyakönyveket a népesség szaporodásának vagy csökkenésének megbírálására alkalmas zsinórmértékül elfogadhatjuk.

A be- és kiköltözés mérve iránt tájékozva nem vagyunk, de mint fentebb említettük, a főkönyv ezen lapjának „tartozik“ és „követel“ rovata kiegyenliti egymást: azért számításunkat csakis az egyházi anyakönyvek nyomán tesszük meg, még pedig ezuttal a róm. kath. egyház anyakönyvei nyomán, mivel az izraelita egyház anyakönyvei a vallás- és közoktatásügyi miniszterium intézkedése folytán a mult

évben már a szentesi izr. hitközségnél vezetettek. Különben is az itteni izraelita hitközség oly kevés számú családból áll, hogy az a népesedés mérlegét lényegesen sem jobbra, sem balra nem dönti.

Az általunk egész pontossággal kijegyzett adatok a következők:

A múlt 1886-ik évben született 294 fiu, 269 leány, összesen 563. Elhalt 214 férfi, 199 nő, összesen 413. A születések és halálozások közötti különbség tehát 140. Vagyis egész biztosan mondhatjuk, hogy községünk népessége a múlt évben 140 fővel szaporodott.

Százalékokban kifejezve: lakosságunk 1.4 % - el növekedett.

Házasságra lépett 109 pár, a mi elég csekély szám.

A születések tekintetében megemlítjük még, hogy kettős születés 10 esetben fordult elő s a ssülöttek között törvénytelen származású volt 14, halva született 8. A halálozások tekintetében legelszomorítóbb adat az, hogy az összes haláleseteknek több mint fele az 5 éven alóli gyermekekre esik, sőt a szülötteknek több mint egyharmadrésze egy évet sem élt. Így az öt éven alóli életkorban elhalt gyermekek száma 211 s ezek közül egy éven alóli volt 142. A halálozást 7 esetben véletlen szerencsétlenség, 1 esetben pedig a szesz italok mértéktelen élvezete okozta, öngyilkosság által is csak egy ember vetett véget életének.

A házasságok tekintetében adataink a következők: 81 esetben nőtlén férfi hajadonnal, 15 esetben özvegy férfi özvegy nővel, 12 esetben özvegy férfi hajadonnal és egy esetben nőtlén férfi özvegy nővel lépett házasságra.

Mindeme számadások arra tanítanak benünket, hogy bár községünk belterjes szaporodása, a mennyiben az általános szaporodási százaléknak mögötte nem áll, megnyugtató ugyan, de ha a szülők kised gyermekeiket megfelelő ápolásban és gondozásban részesítenék, a szaporodási százalék sokkal előnyösebb lehetne: nagyon kevés humanitással több a szülők részéről s a lélekszám évi növekedése 2% - ot bizvást elérne.

Helyi és vegyes hírek.

— **Átvétel.** A Kurca-zsilipet a múlt hét folyamán vette át a társulat a kormánybiztoság közbenjöttével, a vállalkozótól. Ezzel kapcsolatban megemlítjük még, hogy értesülésünk szerint e héten kellett az összes kormánybiztosi hivatalnak, a pénztárral együtt, a társulat részére átadnia, s e célból a kormánybiztost várták is Szentesre, de hogy megérkezett-e s a hivatal átadás tényleg fogantatosított-e; ki tudunk ez ideig nem sikerült.

— **Közgyűlés.** Községünk képviselő-testülete a folyó hó 10-én rendkívüli közgyűlést tart, a melyen első sorban az 1885—1886 évről szerkesztett iskolaszéki számadás fog elbíráltatni, azután pedig tárgyalás alá kerül az új községi szervezeti szabályrendelet tervezete. Mi részünkről nagy érdeklődéssel nézünk e közgyűlés tárgyalása elé, mert szerintünk ez a nap, a szabályrendelet tervezetének miként leendő elfogadása tekintetéből, községünk életében nagyon fontos leendő. Azért is felhívjuk a községi képviselő urak figyelmét ezen körülményre, s azon kérelmet intézzük e helyen hozzájuk, hogy mindannyian megjelenni s a tárgyalásban részt venni igyekezzenek.

— **Egy kis statisztika.** Hogy községünk népe a nyomott gazdasági viszonyok és az uralkodó általános pénztelenség dacára is, mily pontos adófizető, kitűnik a következő hivatalosan összeállított adatokból. Államiadó címén az 1886-ik évre kivétel volt 34322 frt 32 $\frac{1}{2}$ kr; ehhez jön az 1885-ik évről fenmaradt hátralék 7832 frt 51 kr. Beszedendő volt összesen 42154 frt 83 $\frac{1}{2}$ kr. Erre befolyt 33870 frt 70 kr,

leírásba hozott 1425 frt 50 kr. Összesen 34296 frt 20 kr. Hátralékba maradt 6858 frt 63 $\frac{1}{2}$ kr. Községi adóban kiróva volt 21020 frt 70 kr, 1885 évről fenmaradt hátralék 8170 frt 64 kr. Beszedendő volt összesen 29191 frt 34 kr. Befolyt pedig 21242 frt 41 $\frac{1}{2}$ kr. Hátralékban maradt 7948 frt 92 $\frac{1}{2}$ kr. E szerint az állami adónál a folyó évben 973 frt 67 $\frac{1}{2}$ krral, a községi adónál 221 frt 71 $\frac{1}{2}$ krral kevesebb a hátralék, mint az előző évben. E mindenesetre szép eredményt még szebbé teszi az, hogy, legalább tudtunkkal, a múlt 1886-ik évben állami vagy községi adóért egyetlen árverés sem lett fogantatosítva.

— **Népesedési mozgalom.** A múlt év utolsó havában, vagyis decemberben született 22 fiu, 15 leány, összesen 37. Ezek között törvénytelen születésű volt 1; halva született 1. Meghalt férfi 17, nő 21, összesen 38. Csökkenés 1. Decemberben házasság nem kötött. A múlt év utolsó negyedében született 66 fiu, 63 leány, összesen 229; elhalt férfi 52, nő 48, összesen 100. A születések tehát 29-el mulják fölül a halálozásokat. A szülöttek között törvénytelen születésű 3 volt.

— **Országos vásár.** Épen új év napjára esett ez idei első országos vásárunk, a mely napon a baromvásár, 2-án pedig a gyalogvásár meg is lett tartva, le mindkettő úgy az eladásra szánt árak mennyiségét, mint a vételre jelentkezők számát tekintve, oly silány eredménnyel, hogy szót is alig érdemel, s azért bővebben nem is emlékezünk meg róla.

— **Sorshuzás.** A folyó 1887-ik évben megtartandó fősorozásra fölhívott első korosztálybeli vagyis az 1867 évbéli születésű hadkötelesek sorshuzása, az egész sorozó járásra nézve, a folyó hó 30-án délelőtt leendő a község háza tanácstermében.

Halálozás. Farkas Antal a rom. kath. templomnak 35 éven át volt harangozója, a jól megérdemelt nyugalomba helyezés után, egy év mulva a f. hó 5-én a hajnali órákban jobb létre szenderült. Temetése 6-án délután általános részvét mellett ment végbe. Legyen könnyű a föld porhüvelyének.

— **Figyelmeztetés.** A III-od osztályu kereseti adó alapjául szolgáló jövedelem bevallása az aljegyzői hivatalban, az adófelügyelő intézkedéséhez képest, e hó 15-ig beadandók, illetve az ott készen tartott bevallási ívek személyesen betöltendők. E határidő betartása annál is inkább érdekében áll a jelzett kereseti adó alá tartozó polgároknak, mert ellenkező esetben, jövedelmük mennyisége és annak utána adótételük is hivatalból fog megállapítani.

— **Megrendítő szerencsétlenség.** Rambovzki József bérlő a kávéházi nagytermeket újra javíttatja, festeti s mint a kezdetnél már látható, igen költséges munkát végeztet. Bécsből hozott le kárpitot. Hogy ezek dolgozhasanak a négy ül magas terem mennyezetén, 3 ül magas állványt kellett készíteni. A kárpitosok munkáját megelőzőleg a mennyezetet és falakon kisebb-nagyobb javításokat kell a kőműveseknek tenni. Kedden nyolc kőműves dolgozott az állványokon. Délután 2 óra előtt egy óriási roppanás volt hallható s ezt az állványok és a nyolc ember lezuhanása követte. A kik éppen véletlenül a teremben bent voltak, megrendítő látványnak voltak tanui. A deszkák és gerendák alól vonszolták ki a szerencsétleneket, két ember el volt ájulva a többi véresen, sántítva és jajgatva került elő. Dr. Lábos Endre néhány perc mulva megjelent s rögtön segélyt nyújtott. Konstatálta, hogy Lénárt Lajos jobb kezét törte a csuklón felől. Az orvos gypszkötést alkalmazott. Vurs Sándor agyvelőrázkódást kapott s nyakcsigolyája is sérülést szenvedett. Életben maradásához kevés a remény. A többiek is mind megsérültek, de veszélyes ütést más nem kapott. A zuhanásra

a szomszéd termekből befutottak s a bécsi kárpitosoknak az volt a legelső szavuk: ugye megmondtuk, hogy össze fog dűlni. Ki is jelentették, hogy ők arra az állványra nem fognak menni, de a vállalkozó-ács biztatta őket, hogy nem történik semmi veszedelem. Tény, hogy az állványok rendkívül hibásan voltak összeállítva. A többi a rendőrség dolga.

— A Kincsem-sorsjegyek főnyereménye.

A Kincsem-sorsjegyek főnyereményének tulajdonosa ma jelentkezett. A szerencsés, a kit Fortuna istennő szeszélye ez egyszer boldogított Tenora József, és Kwassitz-ban Morvaországban lakik. A második tizezer forint főnyeremény tulajdonosa is fölvetette már a nyere ményt. Fényes Littkén Magyarországon lakik és Révésznek hívják. Egy különös véletlen hozta magával, hogy ezen szerencsesorsjegyek a kezeléség által már előbb négy más félnek küldettek át, de egyik se tartotta meg, és így a gondviselés által nekik szánt szerencsét önmaguk játszották el.

— Ugyan, milyen ebédet főztek ma a fér-

jemnek? Hányszor teszed fel magadban ezt a kérdést, nyájias olvasónóm? és sokszor minden fejtörés dacára sem bírsz egy kedved szerint való ebédet összehozni. Valóságos jótétemény tehát, ha egy családanya ügyes tanácsadóval bír, ki őt az ilyen gondoktól megmenti. Pedig nem is oly nehéz ilyen jó tanácsadót szereznii. Mert a „Magyar Háziaszony“ című háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, mely egyuttal a magyar gazdaszonyok országos egyletének hivatalos közlönye, minden egyes számában tartalmaz étlapot az egész hétre s nem kell mást tenni, mint az étlap szerint megfőzni az ebédet. Minden gondtól meg vagyunk mentve, mert ezek az étlapok oly ügyesen vannak összeállítva, hogy az egész évben nem találmi két egyforma ebédre. Azonkívül minden szám néhány ételnek készitési módját is tartalmazza és pedig nem úgy, mint a szakácskönyvek, hanem tapasztalás után, mert a szerkesztőség azt az ügyes rendszert honosította meg, hogy minden előfizetőnő közzé teheti a laphoz a konyha körül szerzett tapasztalatait. Ezenkívül a „Magyar Háziaszony“ egész tárháza a hasznosnál hasznosabb tudnivalóknak. Főbb rovatok a konyhán kívül: Társadalom. — Nők munkaköre. — Gyermekeink. — Oktatás. — Házi orvos. — Egészségügy. — Háztartás. — Gazdaság. — Divat. — Kézimunka. — Ruházat. — Lakás. — Háziszerek. — Házi állatok. — Kertészet. — stb. stb. A „Munka Után“ című ingyenes szépirodalmi melléklet pedig kiváló írók és írónők tollából eredő regényekkel, beszélyekkel, költeményekkel, továbbá talányokkal stb. kitűnően gondoskodik az olvasók szórakozásáról is s így bátran mondhatjuk, hogy a „Magyar Háziaszony“ egyike legérdekesebb és legváltozatosabb lapjainknak. A „Magyar Háziaszony“ előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr, előfizethetmi legcélszerűbben postautalvány által, címezve a „Magyar Háziaszony“ kiadóhivatalhoz Budapestben, nagy korona-utca 19. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadó hivatalhoz ezekért — legcélszerűbben levelezőlappal — fordulnak. A legújabb szám a következő változatos tartalommal jelent meg: I. Főlap. Ujévkor Schubert Hónától. — Az anyák feladata. Zempléni J. tól. — Hogyan lehet állandóan lekötni a férj szerelmét? Zilahi Ágnes tól. — Fővárosi divatlevél. Andreától. — A haj betegségei. Kis doktortól. — A kéz ápolása. Irmicától. — Kérdés a „Magyar Háziaszony“ t. olvasóihoz. Donna Juanittától. — Toilette. — Hajviselet. — Hasznos tudnivalók. — Nők munkaköre. — Háztartási gazdaság. — Fehérnemű. — takarékoskás iskolája. — Házi szerek. — Kertészet. — Házi állataink. — Konyháztartás. Heti étlap. Stern Kamillától. — Hogyan főzzünk, süssünk? — Egyletek és jótékonykás. — Különfélék. — Hymen. — Gyászrovat. Fővárosi bevásárlási források. — Szerkesztői üzenetek. Kiadóhivatal postája. — Hirdetések. Kis hirdetések. — Nyilt társalgó. II. „MUNKA UTÁN“ 4 oldal. Arról, a mit én átéltem. Benedek Aladártól. Tárcalevél San-Remóból. Bethlen Malvin grófnótól. — Mindig változatlanul. Nagyvárady Mirától. — Veréna. B. Büttner Linától. — Irodalom és művészet. — Gondolatok. — Apróságok. Háromszögretvény. Dáné Lenkétől. — Megfejtések. III. REGÉNYMELLÉKLET. 8 oldal. „Zsebkendő és Legyező“. Regény, Benckyné Bajza Lenkétől. 16. folytatás. 121—128. lap.

V i d é k.

Szeged. Az államkölesönös, vagy közönségesen „muszáj“-házak értékesítése képezi most egyik legnagyobb gondját a városnak. Tudvalóvó dolog, hogy az államkölesönök miatt az agyonrekonstruált Szegeden tömérdek ház kerül árverés alá, s annak legnagyobb része, az azt terhelő államkölesönnek megfelelő vételár fejében, a város tulajdonába megy át, s ezekért természetesen, az államkölesön törlesztése tekintetében

is a város szavától, mint amely különben is az egész kölesnért kezességet vállalt. Így nagymennyiségű, s leginkább jövedelmezőtlen ház tulajdonába jutván a város, a tanács oly fölhatalmazást kér, a törvényhatósági bizottságtól, hogy az ily házakat a rajtuk lévő államkölesön 25%-ának elengedésével és a tartalékalapból leendő fedezésével tovább adhassa.

Megemlítjük még, hogy Szegeden a múlt évben 25,067 adóvégrehajtást foganatosítottak a városi adóhivatal végrehajtói, akik 25-en vannak. Elszomorító adat ez, mert a körülbelül 8000-et számláló szegedi család mindegyikére átlag három exekució esett.

Szentes. A szentes-kun-szent-mártoni vasutügyben megérkezett a városhoz a vasutépítési engedély, s miután ezen engedélylyel egyidejűleg a vonal irányának megváltoztatása iránt a némely kun-szent-mártoni birtokos részéről tett kifogásokat a közmunka- és közlekedési miniszterium elutasította, a „Szentesi Lap“ szerint, az építés megkezdését most már mi sem akadályozza. A vasutépítéshez szükséges sinek és egyéb vasanyagok szállítására nézve a vasutügyi végrehajtó-bizottság az osztrák-magyar államvasut-társaság résicai vasgyárának ajánlatát fogadta el. E szerint a szükséges vasanyagok 112,279 frt 30 krba kerülnek Kun-Szent-Mártonig szállítva. Csupán a vasanyagoknál, amelyből összesen 11,062 mázsa szükségeltetik 23,259 frt 97 kr. megtakarítást remél a bizottság elérni. A talpfák szállítása iránt beérkezett 3 ajánlat egyike felett sem határozott a bizottság, mint-hogy nem tartotta azokat eléggé kedvezőknek, bár a legolcsóbb ajánlat szerint 5000 frt megtakarítás lett volna elérhető.

A jótékony-nőegylet folyó hó 22-én a Rambovszky kávéháza nagytermében díszes bál-t fog rendezni.

A december hó 30-án a IV. tizedben meg-ejtett megyei bizottsági tag választás alkalmá-
val, a politikai jogainak gyakorlásától fölfüg-
gesztve lévő Udvardi Sándor nyert legtöbb
— 40 — szavazatot; de mivel nem választható,
az utána legtöbb szavazatot nyert Berezvai
Ferenc tekintendő megválasztott megyei bi-
zottsági tagnak.

H.-M.-Vásárhely. A h.-m.-vásárhelyieket legelőnkebben foglalkoztatja most a főispán sze-
mélyében beállott változás; edlgi főispánuk
Rónay Lajos ő méltóságától, aki vármegyénk-
nek is közszeretben álló főispánja, egy em-
lékirat átnyújtásával fognak elbúcsúzni. Az új
főispán Kállay Albert beigtatása, a főispán

édesatyjának váratlan elhalálózása következté-
ben bizonytalan időre elhalasztatott.

Kun-Félegyháza. A sok vajudas után
végre elkészült díszes városi vendéglőnek meg-
nyitási bálja folyó hó 19-én leend, ugyanaz na-
pon délben a városi tisztviselői kar egy nagyobb
szabásu bankettet szándékozik tartani, amelyre
a megye, már t. i. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-megye
alispánját, s a megyei tisztikar több tagját
is várják.

Ujévtől kezdve „Félegyháza és Vidéke“ cim
alatt dr. Fazekas Kálmán jeles képzettségű
fiatal ügyvéd szerkesztése mellett egy kormány-
párti politikai lap jelenik meg.

Halas. Halason az újévvel „Halasi Hiradó“
cim alatt társadalmi hetilap indult meg; felelős
szerkesztője és kiadó-tulajdonosa Hofmeister Juda.

Világfolyása.

Lehet mondani: egész Európaszerte
a háboru rémekisért, legalább az emberek
mindenütt arról beszélnek s a diplomatiá-
nak nincs egyetlen biztató szava, melylyel
az emberek lelkebe a nyugodtságot vissza-
varázsolni tudná. S ha ez így van Európa
szerte, kétszeresen úgy van hazánkban,
főkép mióta az orosz-német szövetségről
kezdenek suttogni, s azt rebeszgették, hogy
Ausztria-Magyarország a válságos pillanat-
ban Németország segítségére nem számol-
hat. — Ugy látszik azonban, hogy a há-
boru borzalmi dacára, az emberek egy
Oroszországgal való háborutól nem igen
rettegnék.

A kormányelnöknél és a képviselő-
ház elnökénél szokásos új évi tisztelegések
sem minden kard csörtetés nélkül mentek
végbe, s a kormányelnök, kit ily kérdé-
sekben illetékes forumnak tartunk, nem
volt képes a tisztelegőket a békéről bizto-
sítani, csak annyit fejezett ki, hogy a kor-
mányok a béke föntartásán fáradoznak;
de e mellett nem zárta ki a háboru be-
következésének lehetőségét, mert bár ki-
nyilatkozta, hogy a külügyi bonyodal-
mak közepette „a mi célunk nem lehet
más, mint mindenet megtenni a béke fönt-
tartásáért egész addig a határig, a hol a
béke föntartásának ára a monarchia és így
hazánk becsületé s létérdekei lennének;“
de ha ez elérhető nem lesz, akkor.....
kiüt a háboru.

Németországban, a németek ősz
császára Vilmos ülte 80 éves katonai szolgál-

latának jubileumát. Az ünnepély lefolyása
új év napján történt, a mikor is a had-
sereg parancsnokai a trónörökös vezetése
mellett üdvözölték a császárt, mire az igen
szívélyes szavakban válaszolt.

Franciaország alig héverte ki a kormány-
válsággal járó bajokat: sokkal mérgesebben
ütötte föl az fejét Angliában Churchill lord
pénzügyminiszternek a kabinetből kilépése
által. Reánk magyarokra az angol kabinet
válság mindig nagy horderejű, mert Angli-
ában a kormányváltás nem személyi, de
elvi jelentőségű.

Ezuttal például Salisbury lord szemé-
lyében oly férfiu ül az angol kormányel-
nöki székbén, aki Oroszország törekvésével
egyet nem ért, s inkább monarchiánkkal
tart. Az ő bukása az orosz érzelmű Glad-
stone visszatérését jelentené. Ugy látszik
azonban, hogy — legalább ideig-óráig —
a kabinetválság el van hárítva, ameny-
nyiben a Gladstonetól ir politikája miatt
különvált unionista-szabadelvű Göschent a
párt vezérének Hartington lordnak beleegye-
zésével sikerült a pénzügyminiszteri tárca
elvállalására megnyerni, s ezáltal a Har-
tington lord vezérlete alatt álló párt tá-
mogatását biztosítani.

A bolgár küldöttség, körutjából még
nem tért haza, nem tudjuk mily eredmén-
nyel számolnak be küldöiknek, de ha a
nyilvánosságra jutott adatokból akarunk
ítéletet mondani, akkor nem sok remény-
nyel térhetnek haza, a jobb sorsra méltó,
s Európa népeinek rokonszenvét méltán
kiérdemelt bolgár nép küldöttei. Megem-
lítjük itt még, hogy gróf Andrassy Gyula
bolgár diszpolgár lett, amennyiben Szófia,
Ruszcuk és Tirnova bolgár városok disz-
polgáruvá választották. A bolgár küldöttség
a porta ellenséges magatartása miatt, kon-
stantinápolyi utjáról — hír szerint — le-
mondott, s visszautaztában Bécsét még egy-
szer érinteni fogja.

Oroszország, a lapok — különösen a
lengyel lapok értesítései szerint, nagy mérv-
ben készülődik a háborura, Németország
pedig a birodalmi gyűlés által megszava-
zott hadsereg létszám fölemelése folytán
alakítandó új ezredeket, mind a határszél-
len helyezi el. Mindezek nem valami biz-
tató reménysugarak a háboru kikerülésére.

Egész Európában a puszkapor szag ér-
zik, s ki tudja mikor fog az fölrobbanni.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.

„EQUITABLE“

Egyesült államokbeli életbiztosító-társaság New-Yorkban.

Alapított 1853-ben.

A biztosított tőke átlaga 1885. év végén több mint	911 millió o. é. frt.
Összesen biztosítéki alap 1885. végén több mint	169 „ „ „
Ebből nyereségy tartalék több mint	35 „ „ „
Az 1885-ben szerzett új biztosítások összege több mint	244 „ „ „
Dij- és kamat-bevétel 1885-ben	42 „ „ „
Hamburgban letéteményezett értékek	400,800 „ „
Bécsben	300,900 „ „
Budapesten	250,000 „ „
Az egész nyereségy a biztosítottak közt osztatik szét. — Minden kötvény három év mulva megtéríthatlánná válik.	

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 12 szám.

Brünni kelméket

elegans őszi és téli
öltözetekre.

3-10 métert kitevő szelvényekben mindegyik éppen
egy férfi öltözetre elégéses. 4 frt 80 kros igen
finom, 7 frt 75 kros legfinomabb, 10 frt 50 kros
legeslegfinomabbat

valódi gyapjuszövetből

Palmerston és Boy téli kabátokra méterje
frt 2.50 egész 5 frt. — Loden frt 2.25 egész
3 frt. Női posztók méterje frt 1.25 krtól 2.50
krtig, megküld bárkinek is postautánvét mellett:

Feintuch-Fabriks-Niederlage

SIEGEL-IMHOF

BRÜNN.

Nyilatkozat. A fentebbi cég szövevei szil-
lárd és izlásteljes kivitel, valamint kiváltképpen
tartósság által tünnek ki. Ezek elismert megbízható
szilárdsága és rendkívüli munkaképessége egyszer-
smind aziránt is kezességet nyújt, miszerint csakis
a legjobb áru s pontosan a választott minták sze-
rint lesz szállítva. Kivánatra fentebbi raktár min-
tákkal ingyen és bérmentve szolgál.